

Hošek, Radislav

[Novotný, Franciscus. Platonis epistulae commentariis illustratae]

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. E, Řada archeologicko-klasická. 1961, vol. 10, iss. E6, pp. 298-

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/108980>

Access Date: 29. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

ností, typických pro ten či onen dialekt (budiž tu poznamenáno, že autor pokládá arkadokyperštinu spolu s pamfylštinou za samostatnou větev předdorské řečtiny, oddělenou od aiolštiny i ionštiny; srov. str. 7). Pozornost je v úvodu věnována i výsledkům vzáhlým z rozluštění lineárního písma B (str. 5). Důsledný zřetel k řeckým nářečním formám je uplatňován i v dalších oddílech práce, jak v hláskosloví (str. 19—47), tak v tvarosloví (str. 49—243) a je přitom neustále doprovázen autorovým přihlížením k starším vývojovým obdobím řečtiny. To je jeden z velkých kladů práce, který z knihy vlastně napolo činí historickou mluvnici řečtiny, podobně jako se s tím setkáváme u nás ve Varclově vydání Niederlovy mluvnice. A druhý klad díla spočívá v tom, že je v něm sebráno mnoho dokladového materiálu k jednotlivým mluvnickým jevům, formacím a kategoriím a že je tento materiál velmi účelně a přehledně sestaven. I v tom vidíme jistou obdobu nejnovějšího vydání Niederlovy mluvnice. Zvláště kladně to pocítujeme ve výkladu o tvarosloví (zde jsou velmi cenné zejména rozsáhlé výklady o tvoření slov; na str. 105—134) a snad ještě více v syntaxi. Tato poslední část knihy zahrnuje na 200 stran (str. 245—445) a obsahuje velké množství příkladů s přesnými citacemi. To vše činí z Kodzuovy práce knihu, která může být zejména z pedagogicko-metodického hlediska velmi instruktivní pro toho, kdo se již předtím důkladně seznámil s různými typy starořeckých normativních mluvnic a má tedy předpoklady pro to, aby i bez znalosti doprovodného textu dovedl řeckých slov a textů v práci obsažených používat k materiálovému rozšíření a prohloubení svých znalostí.

Antonín Bartoněk

Platonis Epinomis commentariis illustrata (edidit *Franciscus Novotný*). In aedibus Academiae scientiarum Bohemoslovenicae, Praegae 1960, p. 246.

Potřeba moderních komentářů Platónových spisů z doby jeho stáří byla několikrát v poslední době zdůrazněna. Jejich pomocí lze totiž dospět jak ke konečnému řešení některých problémů, tak zejména osvětlit otázky stavby těchto spisů, ba dokonce v některých případech i autorství. Tím větší je tedy tato potřeba u spisů, kde Platónovo autorství je dosud považováno za sporné. Mezi ně patří i *Epinomis*.

Epinomis, Dodatek k zákonům, je menší spis, v němž se objevuje silné působení pythagoreismu. Má tedy tento nevelký spis pro náležité poznání Platónova posledního údobí značný význam. Bez ohledu na to, že je to dílo, v němž se mysticko-idealistická filosofie objevuje zvlášť silně, má vydání komentovaného textu též velký dosah, neboť se v něm objevují problémy, které jsou významné pro poznání pozdějších názorů, např. demonologie a astronomické teologie vůbec.

Vydání pořídil badatel nad jiné povoláný, který svůj celý život věnoval studiu Platóna. Již roku 1930 vydal F. Novotný *Platónovy Listy* — jejich vydání označuje překladatel Platónových Listů Johannes Irmscher (Akademie-Verlag — Berlin 1960, str. 11) jako nepochybně nejlepší komentář. Nyní, postupuje stejnou metodou, připojil k nim F. Novotný i vydání *Epinomidy*. Vlastnímu textu (s uvedením odchylek od vydání Burnetova, předchází krátké uvedení a zdůvodnění, proč jde o spis Platónův. O tom čtenář najde poučení i ve spisu F. Novotného *O Platónovi* (II 315/27). Za textem následuje komentář (str. 47—231!) a poté krátká úvaha o pěti prvcích, v nichž autor dokazuje, že proti Platónovu autorství nesvědčí to, že se v Timaiu hovoří o čtyřech prvcích, kdežto v *Epinomidě* o pěti (srv. O Plat. III 276 n.). Knihu uzavírá seznam literatury a rejstřík.

Kniha je psána jasnou latinou, takže čtenář snadno vnikne do složitého poměrně obsahu spisu. Ve vydání *Epinomidy*, vydaném Akademií, by bylo možno očekávat nějaké hodnotící úvodní slovo. Ale to je vcelku zbytečné. Čtenář, který po knize sáhne, bude jistě už do platonské problematiky zasvěcen odjinud. A tak toto vydání bude i bez tohoto úvodu — který by měl jistě ovšem ohlas — velkým úspěchem starší generace českých klasických filologů.

Radislav Hošek